

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמפוס בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנתיבות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ראש השנה – פרשת האינו – שבת שובה

בס"ד, עיו"ט ר"ה, פרשת האינו
כ"ה אלול תש"ע – שנה א' גליון ל"ז

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת			
ירושלים	6:19	7:28	8:08
ביתר	6:19	7:28	8:08
בית שמש	6:18	7:27	8:07
בני ברק	6:34	7:29	8:05

נא לטמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על ראש השנה

ולפי זה יש לפרש הפסוקים שבפרשת נצבים שקוראים אותו תמיד לפני ראש השנה, 'ושבת עד הוי"ה אלהיך' (ל ב) היינו מצד האדם לשוב רק 'עד הוי"ה אלהיך' בחינת י"ה שהוא בחינת מחשבה, כי לשם אינו מגיע

פגם מהתחוננים, רק צריך לשוב על דיבור ומעשה בחינת ו"ה, ואומר התורה שמאזיה כוח יתוקן ויוכל האדם לעשות תשובה ע"י 'ושב הוי"ה אלהיך' בכוח המחשבה שאינו נפגם מהחמאים, ע"ז יוכל האדם לעשות תיקון ותשובה על דיבור ומעשה כנ"ל.

ואז יהיה 'אתם נצבים היום' שהוא יומא דראש השנה כמבואר בזה"ק (ח"ב לב:), 'כלכם' בני' מ"ה אדני' היינו שיהיה ז"ן שלימה בכל קומתם, וגם כשכולם יעשו בשלימות, אז יהיו 'כלכם' כולם שווה בלי שום חילוק מדרגות בין ראשיכם וכו' לבין חוטב עציך, שכולם יהיו שווה בקומה אחד שלימה 'לפני הוי"ה אלהיכם'

איתא במסכת ראש השנה (דף מז.) בראש השנה כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון. ועוד איתא בתוספתא (ר"ה ב) הכל נדונים בראש השנה. והנה כבר עמדו הראשונים (עיי' בר"ן שם) במעם הדבר מדוע דוקא יום א' בתשרי נקבע כיום הדין.

והנראה לומר דהנה ידוע (זה"ק ח"ג פג. שער הגלגלים הקדמה מז) שצדיקים לקיים את כל התרי"ג מצוות במחשבה דיבור ומעשה, שכל השלשה דברים האלו הם חלקי המצוות. אבל ח"ו בהיפוך כשהומא אז נחשב לעבירה רק מה שפגם בדיבור ומעשה, אבל על מחשבת עבירה אינה נחשב לעבירה, כי אין עבירה פגם במחשבה, כמו שאומרים חז"ל (קידושין לט:): מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה. ומעם הדבר הוא משום דאמרו חז"ל (סוטה ג.) אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שמות. היינו שאע"פ שהאדם חוטא וחושב מחשבה רעה לעבור ח"ו על מצות השם, מכל מקום אינו חושב במחשבתו האמיתי שהוא השכל והדעת הישר שנתן הקב"ה להאדם, רק חושבו ברוח שמות שנכנס בו.

והנה זה מבואר ממרן הבעש"ט הקדוש ז"ע (בעש"ט עה"ת כי תשא בממ"ח אות מז), דכשארם חוטא בשוגג בלא דעת, אז יש תקנה בעושה תשובה בכוונה שנותן בו דעת להעלותו. היינו שע"י שלא פגם במחשבתו לכן יש לו הכוח לתקן בתשובתו במחשבה, וא"כ גם אם האדם עבר ח"ו במזיד על אחת ממצות הוי"ה, מכל מקום הרי זה היה מחמת רוח שמות שנכנס בו כמו שביארנו, אבל מחשבתו האמיתי לא נפגם, וא"כ יש לו עוד ג"כ תקנה בעושה תשובה בכוונה ומחשבה. וכמ"ש בתיקוני זוהר תיקון כ"א (דף ס.) כל מאן דחזר בתשובתא כאלו חזר ו"ה עם י"ה, ועקרא לסלקא כלא במחשבה וכו'.

לפי כל זה יש ליתן מעם למה נקבע יום הדין ותשובה בא' תשרי ראש השנה, משום שראש וראשית הבריאה הוא בחינת מחשבה, וכמ"ש בתרגום יונתן על פסוק בראשית ברא אלקים, בחוכמתא, דהיינו כמ"ש (משלי ג יט) בחכמה יסד ארץ, היינו דחכמה הוא בחינת המחשבה, וכמ"ש בתיקוני זוהר בריש תיקון ס"א בראשית דא מחשבה, ובפרט לפי מה שמבואר ממרן הארז"ל (פרי עץ חיים שער ראש השנה פ"א) שכל הדברים חוזרים בזמנם בכל השנה למציאות הראשון, ולכן בתשרי שנברא העולם, חזר הדבר לקדמותו ע"ש. וא"כ ראש השנה שהוא גם עכשיו ראשית הבריאה של השנה החדשה, ובפרט שנחשב תחילת הבריאה כמו קודם חמא אדה"ר, וא"כ הוא ראשית ושוורש המחשבה שאין מגיע לשם שום פגם וחמא, ולכן נקבע בדוקא ליום זה לתשובה, כי היום הזה הוא ראשית ושוורש המחשבה מסוגל לעשות תשובה בשלימות הגמור כמו שביאר מרן הבעש"ט ז"ע, ובפרט שבינה שהוא תשובה הוא חלק מהמחשבה.

ליקוטי דיבורים

אפשר להסביר מה שאיתא בשער הכוונות (דרוש ר"ה ד"ב) שב' ימים דראש השנה הראשון הוא בחינת פנימות והשני הוא בחינת חיצוניות ע"ש. והנה במסכת ראש השנה (יא.) איתא תניא רבי אליעזר אומר, מנין שבתשרי נברא העולם, שנאמר ויאמר אלהים תרשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי, איזהו חדש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מלא פירות, הוי אומר זה תשרי, ואותו הפרק זמן רביעה היתה וירדו גשמים וצימחו שנאמר ואד יעלה מן הארץ. רבי יהושע אומר, מנין שבניסן נברא העולם, שנאמר ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע ועץ עושה פרי, איזהו חדש שהארץ מליאה דשאים ואילן מוציא פירות, הוי אומר זה ניסן ע"ש. והנה זה ידוע הכלל שבכל דבר ודבר יש הכול בפרטות, ולכן באמת רואים בבחינת חיצוניות העולמות, שכאן בארץ ישראל באמת בחודש תשרי, מוציאה דשאים ואילן מלא פירות, אבל בכדור התחתון, שם מוציאה דשאים ואילן מלא פירות בחודש ניסן, רואים ששניהם צודקים ג"כ בבחינת חיצוניות העולמות.

(ליקוטי דיבורים תשס"ח)

איתא בגמ' בראש השנה (לב:) ח"ל: מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו. שיש לומר מהו ספרי מתים היינו לפי מה שאומר מרן הארז"ל בשער הכוונות (דרוש ר"ה ד"ו) שבר"ה דנים ג"כ על המתים. וזהו כוונת הגמ' ספרי מתים היינו מתים ממש.

(ליקוטי דיבורים תשס"ז)

ביומא דראש השנה, כמו קודם חמא אדה"ר.

הקב"ה יעזור שיהיה נשפע ביום הזה כל מיני השפעות טובות, בני חיי ומוזני, ונכתב בספרן של צדיקים, ויהיה הגאולה השלימה בב"א.

דברי תורה מרבתינו זי"ע על ראש השנה

יודע כל פעול, כי אתה פעלתו, ויבין כל יגור, כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו. הוי"ה אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה.

הוא סוד תיקון חמא אדה"ר, שעירב כמה ניצוצין בתוך הגוים, ולעתיד כשיתעלה מלכותו יתקנו כל הנשמות הנפולות, והן הן סוד הגרים שפירש רש"י נאם אדני ד' מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו (ישעיה נ ח), כי יש מה שנתערב על ידי חמא אדה"ר, ויש מה שהקב"ה בעצמו פורס, והוא 'עוד אקבץ עליו לנקבציו' והבן, וכל זה סוד מלכות של ראש השנה, יקרא לכל העמים בפי כל לתקן עולם במלכות שדי, ויקבלו כלם את עול מלכותך עליהם, והיתה לד' המלוכה, והי' ד' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ד' אחד ושמו אחד אמן כן יהיה ב"ב.

(היכל הברכה) מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם. ידוע הוא שכלל גדול בתורה בכל מקום דכתיב בתורה לשון זכירה, והו כשרוצה הקב"ה להושיע לאיש אחד איזה פרט וכן להשני בכלל, אזי תיכף ומיד יש לו ישועה ונענה בתפלתו כמו אצל נח כתיב 'ויזכר אלקים את נח' וכן 'ויזכר אלקים את רחל ויפתח את רחמה' וכיוצא בו, אעפ"י שאין שכתה לפני כסא כבודו יתברך, אעפ"כ כתיב לשון זכירה כי הקב"ה כל יכול, ה"ה בראש השנה כשישראל לתת מזכירין 'זכרון תרועה' מזה מעוררים למעלה גם כן בחינת זכירה וכל ישראל יושעו בכל צרכיהם תיכף ומיד אמן.

(דמשק אליעזר/ מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

למשפטיה עמדות היום פי הכל עבדיך (תהלים קיט צא).

דוד המלך ע"ה אמר בתהלים (קט צא-צב) 'למשפטיך עמדות היום כי הכל עבדיך, לולי תורתך שעשועי או עבדתי בעניי' והכוונה על הדברים שכתבתי בשם הוזהר פרשת פנחס (דף רלא.) וז"ל 'בהאי יומא של ראש השנה דקיימין שבעין קתדראין למדין עלמא וכו'. והו פתח דבריו של דוד 'למשפטיך עמדות היום' מרמז על אותן שרים העומדים לדון את משפט ה' מי שעבר על רצונו ית"ש, יאמר כמתאונן 'כי הכל עבדיך', כלומר ואין בידם לרחם עלי ולעבור על פשע, אבל זאת נחמתי שאני מתהלך תמיד בתורתך וכל הנהגתי ע"פ תורה הקדושה, א"כ מענה גדולה לי שלא ידונו אותי שרי אומות, כי אם אתה בעלי הרחמים, לזה מסיים 'לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעניי' שהייתי נידונין על פי שרי האומות, אבל עכשיו על ידי מענת קיום התורה אתה ברחמך הרבים תדין אותי.

(זכרון דברים) מרבינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא

עלה אלהים בתרועה הוי"ה בקול שופר (תהלים מז ו).

הנה ידוע מחז"ל (יומא פו ב) כי תשובה מאהבה ודוונות נעשה כזכות, ותשובה מיראה ודוונות כשגגות. וידוע (רש"י בראשית א א ר"ה ברא אלהים) כי השם אלהים מורה על דין וגבורה, ושם הוי"ה ברוך הוא מורה על רחמים וחסדים בחינת אב כביכול. וזה ירמז לנו המקרא קודש הזה 'עלה אלהים בתרועה' עלה לשון סילוק כמקרא קודש (בראשית יז כב) ויעל אלהים, ותרנגם אונקלוס ואסחלק יקרא דה', 'בתרועה' לשון שבירה כמקרא קודש (תהלים ב ט) תרועם בשבט ברזל. וזה היינו שמשבר את לבו מפתח השם ומתדר גאונו, ועל ידי זה מסלק מעליו הדינים, וזה התשובה הוא מהמת יראה ופתח, ולכן רק מסלק הדינים שם אלהים, אבל 'הוי"ה' היינו רחמים וחסדים שדוונות נעשה לו כזכות, הוא על ידי 'בקול שופר' לשון שפרו מעשיכם (ויק"ד כט ו). שעושה תשובה מאהבה ומשפר את מעשיו לפני השי"ת, אז זוכה שהשי"ת שולח לו רחמים וחסדים משם הוי"ה ברוך הוא המרמז על הרחמים.

(פרי חיים) מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

וכל מאמינים

פיוט הקדוש 'האוחז ביד' וגו' 'וכל מאמינים' (בתפילת ימים נוראים) חברו וזוכבל בן שאלתיאל. כן שמעתי מפי קדוש אדמו"ר חכם הרזים מהרי"א מקאמרנא זי"ע.

(ערת שלום)

לפני השי"ת, אז זוכה שהשי"ת שולח לו רחמים וחסדים משם הוי"ה ברוך הוא המרמז על הרחמים.

האיזני השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי (לב א).

אפשר לפרש, עפ"י דברי דברי מן בעל הבני יששכר הקדוש (תשרי מאמר ג רדוש ב) וז"ל: שמעתי בשם כבוד דודי זקני סבא קדישא מוה"ר משולם

זושא זלה"ה, בפסוק תקעו בחדש שופר וכו' כי חוק לישראל הוא וכו' (תהלים פא ד), הנה נראה שאומר מעם לשופר כי חוק לישראל וכו' ואינו מובן, ואמר הרב הקדוש הנ"ל, כשהשי"ת רואה כביכול מענות המקטריגים, והוא ית"ש רוצה להושיע את ישראל ולזכותם, והנה הוא ית"ש מלך במשפט יעמיד ארץ, ושואלים המקטריגים מה מעם יש בדבר להושיע לישראל כיון שאין זכות ח"ו, אזי אומר השי"ת בתורה וכמשפט הוא, כיון שישראל מקיימים מצות שהם חוקים בלא מעם, המשפט צדק הוא מדה כנגד מדה לזכותם ולהושיעם מכלי מעם, וז"ש תקעו בחדש שופר וכו' כי חוק לישראל הוא (תוקה מכלי מעם), והוא הנעשה) משפט לאלקי יעקב (כן הוא המשפט צדק, כיון שמקיימים ישראל בחוקה מכלי מעם, אזי המשפט הוא שיושעו מכלי מעם) הבן. וזה אפשר לפרש הפסוק הנ"ל 'האיזני השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי' שדיבור הוא לשון קשה, ואמירה הוא לשון ורכה, היינו שאנו מקיימים מה שמצווה הקב"ה בין שהוא כמעט בין שהוא בחינת חק, והוה הר"ת של הפסוק בנימטריא 'חק' שאנו מקיימים את התורה הכל בבחינת חוק בלי מעם ומקיים אותם הכל שלימות או אין למקטריגים שום שליטה ולכן יודד ההשפעה בלי שום מעכב. יהיו אמרי לרצון לפני ארון כל הרחמים לישועה שלימה במהרה אכיה"ר.

(מעשה שלום) מרבינו שלום מקאמרנא

ביאור דברי הגמרא שלשה ספרים נפתחין בראש השנה זכו' (ר"ה טז:).

לספור. וכל אחד מתרין כפי כחו המקובל מהר סיני, ואני כאתי בעניי לתרין תירון מספיק, שאל תקשה מהיום והלאה בענינים כאלה שום נגוד קושיא. וזה: שלשה ספרים הללו, אינם אלא ספר אחד. וכן שלשה מיני בני אדם השייכים לשלשה ספרים, אינו מיירי ג"כ, אלא מאדם אחד. ולא דוקא בשלשה מיני בני אדם, צדיקים בינונים רשעים. אלא דייקא מיירי, שלשה ספרים הנפתחים בר"ה, מיירי באדם אחד עצמו לבד. וכן וכספר אחד. והוא, כי ידוע הוא שכל בר ישראל המכונה בשם ישראל הקדוש, יארע לו איזה מצות עשה לעשות, וכל אחד כפי מדרגתו והשגתו והשגחתו מאת השי"ת, כך הוא עושה מצוה זו בשלימות, ואז הוא בודאי צדיק גמור, כאשר הוא שם, ומכל שכן בחסידי עליון הרבקים בהקב"ה כל ימיהם, בעת עשית המצות, אזי הם או בודאי צדיקים גמורים. וזאת נמצא לפעמים אפילו אצל רשע גמור, שעושה איזה מצות והוא כהשגחת א"כ ב"ה, שאל ידח ממנו נדה, אזי מסתמא הוא או ג"כ צדיק בעשית המצוה. וכן ה"ה להיפך, נמצא באיזה אדם כשר, איזה פעם שאינו עושה רצונו יתברך שמו, וזאת נמצא אפילו אצל צדיקים גמורים, כנודע שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. נמצא שיש בפרט של כל אדם ואדם שכלל העולם, והוא בין בפרטי צדיקים, בין בפרטי בינונים, ובין בפרטי רשעים, כל שלשה ספרים הללו ביהד, באדם אחד בפני עצמו לבד, שפעם הוא צדיק, פעם הוא רק בבחינת בינוני, ופעם הוא רשע, אלא שנמצא בצדיקים גמורים מעט חלק מרשעים, וכן מעט חלק מבינונים, וכן ה"ה אצל כלל של בני אדם הבינונים, לא נמצא כל כך מעשים טובים כמו אצל צדיקים

אמרו חכמיו"ל בראש השנה (דף טז: מ:) אמר רבי כרוספדאי אמר רבי יוחנן שלשה ספרים נפתחין בראש השנה, אחד של רשעים גמורים, ואחד של צדיקים גמורים, ואחד של בינוניים, צדיקים גמורים נכתבין ונחתמין לאלהר לחיים, רשעים גמורים נכתבין ונחתמין לאלהר למיתה, בינוניים תלויין ועומדין מראש השנה ועד יום הכפורים, וכן נכתבין לחיים, לא זכו נכתבין למיתה. אייש קושיות עולם מה שמקשים אם לבינונים אין כתיבה בראש השנה א"כ אין להם ספר, ומה זה שלשה ספרים נפתחים בר"ה. ונראה ע"פ פשוטו דמעשה כל אדם נכתבים בספר אחד, למשל מעשה ראובן נכתב בספר הזכויות והעוונות, ואח"כ רואים אם עוונותיו יותר על זכויותיו כותבין אותו בספרו המיוחד שכתובתו למיתה, ואם צדיק נכתב בספר מיוחד לחיים, ואם מחצה על מחצה נשאר בספר הראשון שנכתב והו ספר של בינונים.

(זכרון דברים) מרבינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא

אמרו חכמיו"ל בראש השנה (דף טז: מ:) אמר רבי כרוספדאי אמר רבי יוחנן שלשה ספרים נפתחין בראש השנה, אחד של רשעים גמורים, ואחד של צדיקים גמורים, ואחד של בינוניים, צדיקים גמורים נכתבין ונחתמין לאלהר לחיים, רשעים גמורים נכתבין ונחתמין לאלהר למיתה, בינוניים תלויין ועומדין מראש השנה ועד יום הכפורים, וכן נכתבין לחיים, לא זכו נכתבין למיתה. והקשו המפרשים, היאך אמרו צדיקים נכתבים לאלהר לחיים, וכן רשעים לאלהר למיתה, הרי ראונו בכל יום ובכל עת, שרשעים מאריכים ימיהם במינופת שלהם. וכן נמצא אצל צדיקים להיפך ח"ו. וכן עוד יש קושיות הרבה אין

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על פרשת האזינו

שחת לו לא בניו מומם דוד עקש ופתלתל (לכ ה).

(נתיב היחוד שביל א את ג), שאותיות אל"ל הוא לו לא, ואומר של"א הוא דעת עליון הנעלם, ול"ו הוא דעת המתפשט, כי ו' הוא מתפשט. היינו שבחדש אלו צריך כל אחד לעשות תשובה ולהמשיך ולתקן הדעת. ולפי כל זה יש לפרש 'שחת' בגי' תשו"ב, היינו שמי שלא עושה תשובה ואדרבה הוא פוגם ושחת לו לא' בחינת דעת, אז רק 'בניו מומם' שרק בוי"ן ספירות התחתונות נפגמים, אבל למעלה אין מגיע הפגם, וזה מרמז המסורה שיש ז"פ בתורה 'לו לא', לומר שרק בוי"ן ספירות התחתונות נפגמים, וזה מה שאומר כאן רש"י חבילו להון לא ליה, היינו שהפגם מגיע רק להון בוי"ן, ולא ליה באו"א.

'דוד' בגי' י"פ שם אהי"ה בחינת דעת, כי הרי בני ישראל היו במצרים כמנין רד"ו שנים, בגי' י"פ אהי"ה, ובמצרים הרי היה גלות הדעת, ואח"כ כשיצאו ממצרים נקרא בשם 'דוד דעה' לרמז שהדעת נתקן, ולכן י"ל 'דוד עקש' שקילקלו ופגמו בשם אהי"ה בחינת הדעת.

'ופתלתל' בגי' י"א פעמים שם אלהי"ם, כי זה איתא ממרן הארז"ל בעז"חיים (ש"ט פ"ב) וז"ל: ונמצא כי ירדו ז' המלכים שהם זעיר ונוקבא, ועוד ד' אחוריים דאו"א עלאין וישפוט, סך הכל הם י"א בחינות שירדו, ומהם נחבר ומהסינים שלהם נעשה קליפות ע"ש. וזה אומר כאן התורה שמי שחוטא הוא גורם לשבירת הכלים שהוא י"א בחינות האלו.

ולכן מי שרוצה לתקן אותם, צריך לעשות תשובה ולהחזיר את הדעת למקומו. ובפרט עכשיו שאנו נמצאים בעשרת ימי תשובה שהוא הזמן שקבעו חכמים לעשות תשובה, שהוא זמן המסוגל לתקן את כל מה שעויות.

(נאמרו בס"ש תשס"ה לפ"ק)

אוי בתחלה כששוקלים ספרן של צדיקים, שהם ממצות מעשיות שלו שעשה בכל השנה כולה, או אם לא נמצא בהם שום פסולה, מכריעים אותו תיכף ומיד לחיים חיי נחת. וזהו: לאלתר לחיים, היינו חלק אחד לכד של חיים, מכה הספר הראשון הוה, שנראה עתה לכאורה, שנוטים לו לאלתר לחיים. ואז אח"כ מביאים ג"כ ספרן של בינונים של האיש הזה לכד, ושוקלים ג"כ, ואם נמצא רבוי טוב ומעט רע, או חותמים אותו מצד כח ספרן של בינוני של, ג"כ לאלתר לחיים, ומקצת מעט הנמצא שם נתבטל כרובי טוב. ואח"כ מביאים לפני ב"ד של מעלה, ספרן של רשעים, של האיש הזה ג"כ, ואם נמצא שם

מיעוט רע, וזאת ג"כ היה כאונס גדול וכשונוג ולא כמזיד ח"ו, או חותמים אותו תיכף כר"ה אפילו מכה ספר השלישי הוה ג"כ לאלתר לחיים, וזהו שנמצא שאיש הזה הוא בחינת צדיק.

ואם מביאים ספרן של צדיקים מבני אדם הבינונים דעלמא, שיכול להיות שהמצות שלהם אינם כל כך בשלימות, כבהירות בדחילו ורחימו, כמו אצל צדיקים גמורים. ואח"כ מביאים ספרן של בינונים שלהם, ואח"כ ספרן של רשעים שלהם עצמם, וכל אלו נשקלים במשקל אל דעות הן למב והן לכיש, ומכריעים הפסולת שלהם לכד, והטוב שבהם לכד. וכל זה כנ"ל, הוא באיש פרטי.

ואח"כ מביאים ספרן של צדיקים, של פשוטי עם בני ישראל, המאמינים בה' אלהי ישראל, אבל אינם מווכחים כל כך במצות ובלימוד התורה, אלא משומטים בהבלי עולם הוה לצורך הגשמיים. ובהם יש ג"כ בחינת ספרן של צדיקים, וספרן של בינונים, וספרן של רשעים, אלא חילוק יש, ששם נשאר אחר הברור יותר טוב מהרע, ובינונים, מחצה על מחצה, או יותר, או פחות. ובפשוטי עם בני ישראל, שמצותם

הם כמצות אנשים מלומדה, פעם יכול להיות מצות יותר מעבירות, אבל המצות שלהם אינם כל כך כבדים, כמו מצות של צדיקים ובינונים, הכל כנודע. ואם נשאר הרבה דברים שאינם מתוקנים כל צרכיהם, של שלשה מיני בני ישראל הנ"ל, או נשאר כל הספר הוה, ומונה עד יום הכפורים, עד שיעשה תשובה עליהם, ומתקן אותם. ואם נמצא אחר יוה"כ בספרן של בינונים בכלל, ובפרט רבוי דברים רעים, ר"ל, יותר מדברים טובים, או נשאר עוד מונח הספר הוה, עם ספרן של רשעים שלהם, עד הושענא רבא ושמיני עצרת, שאז הוא גמר כירוד הטוב לכד, והרע לכד, והכרעה האמיתית הוא בהושענא רבא, וכמוסף של שמיני עצרת כנודע. ובוה יתורץ כל הקושיות של המפרשים.

(בן ביתי מרינו אליעזר צבי מקאמרנא)

והנראה לומר בהקדים לפרש מה שקראנו היום בהפטרה 'שובה ישראל עד הוי"ה אלהיך כי כשלת בעונך' (הושע יד ב) היינו שהוי"ה אלהיך הוא בחינת י"ה של שם הוי"ה, וזה אמרו 'שובה ישראל' היינו שוב"ה אתון ש"ב ו"ה, שצריך להשיב ע"י תשובתו ו"ה עד 'הוי"ה אלהיך' בחינת י"ה, ואז יהיה שם הוי"ה בשלימות, כי זה ידוע שרק בוי"ה של שם הוי"ה מגיע פגם מהתחתונים ע"י חטאיהם, ולכן ע"ז הוא צריך לעשות תשובה.

וזה איתא בספה"ק תולדות יעקב יוסף (בסופו) בשם מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע, וז"ל: כי אלו הג' קווין תג"ת, מתפשטין מן רום המעלות עד התהום מקום הקליפה, ש'חסד' במקום הקדושה למעלה הוא ענג, וכשנתפשט למטה בקליפה הוא זנות, וזה שאמרו בספר יצירה (פ"ב מ"ב) אין למעלה מענג ולמטה נגע. וקו 'התפארת' בהפשטו למטה במקום הקליפה היא הגאווה. וקו 'הגבורה' למטה הוא כעס וע"ז, והוא כשלהבת קשורה בגחלת זה בזה עד למעלה, רק למטה הוא בלי דעת בסוד נשים דעתן קלה, שהרשעים הם בחינת נוקבא דעתן קלה עליהם, ולמעלה הוא עם הדעת, שנותן דעתו שיתענג יותר בעבודת הש"י ולא במקום המינופת. ובחינת התשובה הוא הדעת עכ"ל.

וכן כתוב בתורה 'ידעת היום והשבת אל לבבך' (דברים ד לט), ולכן אומרים הו"ל (סופו ג) אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שמות. ולכן מי שרוצה לתקן חטאיו צריך להמשיך ולתקן הדעת לכל הוי"ן מרות שנפגם. וכן איתא מא"ז הגה"ק רבי יצחק יהואל מקאמרנא זי"ע בספרו נתיבימצותך

<<<<

גמורים, שהם עושים בדחילו ורחימו בלב שלם, והם אינם עושים אלא בפשימות, וכן יש לו ג"כ פחות מעשים טובים ג"כ, וכן מעשים רעים יש בו יותר מהצדיק ופחות מרשעים. וכן ה"ה אצל רשעים, יש בהם חלק עבירות יותר מהבינונים, ומכש"כ מהצדיק, ומצות פשטות, מצות אנשים מלומדה יש לו עוד פחות מהבינוני, ומצות בשלימות כמו אצל צדיקי הדור, הוא ג"כ מעושה דמעושה. וזהו שכל שלשה ספרים נפתחים בכל אדם אחד בפני עצמו בלבד.

ושוקלים את הכול במאונים על שתי הכפות, כקף ימין כאין מלאכים מלמדי זכות, כמצות שעשו בני ישראל הקדושים בכל השנה. ונותנים על שתי הכפות, כדי לידע כמה כובד יש למצות אלו, לידע אח"כ לשקול נגד עבירות. ואם הוא בלב אמת כרעותן דלבא, אז מצות אלו ומעשים טובים, ומדות טובות, הם כבדים מאד. והוא כל אחד כפי מדרגתו. ואז חלק ראשון של ספרן של צדיקים, היינו בין בכלל ישראל, ובין בפרט, כפי חלק הוה, והוא אפילו אצל בינונים ורשעים, גידונים הם בספרן של צדיקים שלהם, וכל זה הוא כל אחד כפי מדרגתו, כבחינת מדרגת לשמה, שעשה מצות אלו, כך הוא בחינת צדיק ג"כ. ואח"כ נותנים הכל להיכל זכות. ואח"כ מביאים מלאכים מליצי יושר, עוד מה שכתוב בספרן של בינונים, בחינת מצות בינוניות, היינו שעשו מצות אלו כמו מצות אנשים מלומדה, בלי דביקות כל כך לשמה בדחילו ורחימו, וכל אלו שוקלים ג"כ כמה שוויה שיש להם, ומכריעים משם, ונותנים על קף ימין בהיכל זכות ג"כ, שהם בחינת ספרן של צדיקים שלהם ג"כ, והפסולת נותנים לקף שמאל קף חוב ח"ו.

ואח"כ מביאים המקטרגים מלאכים אכזרים, הנוצרים מעשית עבירות ר"ל, כל העבירות שעשה בכל השנה, והוא בין בפרט ובין בכלל, ושוקלים אותם ג"כ אם נעשו כמזיד ביד רמה. או שהיה כאונס כנודע. ואם יש בהם ג"כ דבר טוב, ניצוצין קדישין, כנודע שיש ג"כ בחינת מה שאמרו רז"ל: גדולה עבירה לשמה, ממצוה שלא לשמה. והבן. לזה שוקלים אותם ג"כ, ומכריעים משם ג"כ הטוב שבהם, ונותנים אותם ג"כ לקף ימין, להיכל זכות, והרע נגמר נשאר כקף שמאל.

ואחר כל זה שוקלים כל שלשה ספרים הנ"ל ביחד, הנפתחים בר"ה, של צדיקים ובינונים ורשעים, הכל ביחד הנמצא באדם אחד לכד, וכשכאים לשקול כל שלשה ספרים שלו,

פעם אחת, בערב שבת קודש סליחות, ישב בסעודת שחרית, ובאו איזה עגלות חסידים מאונגריק, ושאל אותם רבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע מה נשמע. והשיבו לו, שאתמול עברו דרך עיר סטריא, והוצרכו לעמוד שם איזה שעות, עד שחננו מספוא להסוסים. ושם דר' הר"צ רבי אייזיק ולח"ה, והיה עובד השם גדול, כי היה מתפלל בביהכ"נ ביחידות, אולם עבודתו היתה עד להפליא, כי היה לפני אבנים או לבנים, ובהם היה מכה את ראשו בשעת התפילה. ואמרו שרצו לראות את תפלתו, וסיפרו לו מה שראו. ואמר להם, וכי אין יכולין להתפלל בדביקות בלא לבנים ואבנים.

והנה, בימי הסליחות הרגישו בני ביתו שיש השתנות אצלו, ולא ידעו מה, גם לא הורשו את עצמם לשאלו מה זאת. והנה בליל א' דראש השנה אחר המוציא, היה מנתנו משנה לשנה, לומר מי המה המליצי יושר של זו השנה, וכמותו הרבה ענינים, שאין דרכו להעלות אותם על הכתב, כמעט הכמות אצלו.

והנה כל בני ביתו שליט"א, וגם כל החסידים, היו מצפים על זו השעה, לשמוע מפיו הקדוש גדולות ונפלאות, כמו בכל שנה ושנה, ואז לא דיבר כלל וכלל בכל השלחן, ותמחו כל בני ביתו שליט"א, וגם כל המסתופפים אצלו שלא להנם נתהווה חדשות כואת, וגם ביום מחר התפלל כל היום עד ערבת ליל ב'. ובהשלחן של ליל ב', ג"כ לא דיבר מאומה, אפילו דיברו אחר. ובמוצאי יו"ט לא דיבר שם דיבור עם כל החסידים, וכשבאו לקבל ברכת הפרידה, אמר רק 'חותם היים' ולא יותר. וכן היה בכל עשרת ימי תשובה, שהיה דרכו בקדוש לאכול בכל יום סעודה עם המקורבים שלו, ואז לא דיבר אפילו עם אנשי ביתו מאומה עד יום י"ג מידות אחר התפלה, ואז ציוה לעשות סעודה.

ובתוך הסעודה אמר, כעת אספר לכם מה שאדע לי. שתהייה לאל, שמוד בסליחות יום ראשון, אני כבר מוכנה על כל השנה, וכל שאר התפילות אח"כ הוא עבור העולם, ותיכף כשעמתי לומר סליחות לא נתקבלת תפילתי, ושאלו אותי: אתה מליץ עבור העולם, אפילו אלו שבמקומות הרחוקים, כמובן במענה שהמה כולם כתינוקות שנשבו בין הנכרים, ובסטריא יש איש צדיק אמת, ואתה אומר שיכולין להתפלל בדביקות בלא אבנים ולבנים, עד שהיום תהלה לאל קבלו תפילתי לרצון.

כתבי שם
בנו השני של הר"צ רבי אברהם מרדכי קלינבערג היה הרב הקדוש רבי שם מוזאלישין, ומסופר סיפור נפלא אודות לידתו כפי שכותב בזה הלשון: מנתנו של רבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע בליל א' של ראש השנה אחר המוציא, לומר מי המה המליצי יושר של זו השנה וכמותו הרבה ענינים, וכן בשנה זו שנולדתי, אמר בראש השנה, שבזו השנה היה 'שם בן נח' המליץ יושר עבור הכלל ישראל, והבטחתי לי לשם בן נח, שנכדי הראשון שיוולד בשנה הזאת, אקרא על שמו. וכשנולדתי בעיר סקאלע, וכתב כ"ק אאמ"ר ז"ל 'מול טוב', ובקש ממנו שיכתוב לי איזה שם יקרא אותי. והשיב לי, וכי שכחת מה שאמרת בליל א' דר"ה שהבטחתי לשם בן נח, שנכדי הראשון שיוולד בשנה זאת אקרא על שמו, וכי שישאל אותך, על שם מי נקרא כך, תאמר לי על 'שם בן נח'.
כתבי שם

מנתנו של רבינו, שכל שנה ושנה בליל ר"ה אמר אחר התפלה מי מאבותינו ז"ל היה המליץ בה ראש השנה על ישראל, ועל שם זה המליץ לקרא לכל הנוגדים בזאת השנה, ואז בשנת תוכ"ד אמר שהיה המליץ התנא האלקי רבי פינחס בן יאיר, וקרא לכל הילדים בואת השנה שמים 'פינחס', וכן קרא רבינו את שם נכדו הר"ק רבי פנחס חיים מויז ז"ל אבד"ק רואלע על שם ר' פינחס בן יאיר, וכמו"כ קרא רבינו בשנה הזאת את שם נכדו הר"ק רבי פנחס נח"ל אדמו"ר מרדיק ז"ל בן רבינו הר"ק מהרא"צ מקאמרנא ז"ל.

נועם שיח
בגיליות דראחביש יש עיר קטנה הסמוך ונראה לדארהביש "לאנקע" שמו, ובכל פעם ופעם עשו מנין בימים הנוראים, פעם אחד ראו שלא יהיה להם מנין, ונסעו להבינו הר"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא ז"ע, והתנצלו לפניו אך שבכל פעם ופעם עושים מנין בימי הנוראים, וכעת השתא בשנה הלזו לא יהיה להם מנין, וענה ואמר בפה קדשו תיסעו לדרככם לשלום ולא יחסד לכם מנין כמלפנים. והיה להם במחון שהיה להם מנין, ובערב ראש השנה ראו שאין להם מנין כלל ולא ידעו מה לעשות אבל במחון באמת כבאמרו הקדוש, ובליל ר"ה ראו שרבינו בעצמו הגיע שם בבית הכנסת להשלים המנין, ונפל מריבה ביניהם מי יקבל האורה הקדוש הלז, וכן כך ובין כך התפללו תפלתם, ולא ראו עוד את כ"ק רבינו הקדוש זצלה"ה ואחר הימים הנוראים בחרו ושמעו שרבינו שהיה כל הימים הנוראים בעיר קאמרנא והיה להם לפלא. ואין חידוש גדול כ"כ שהיה נומר הבית והיה יכול לבוא למדינות יעקב אבינו ע"ה כמו שפירש בזה אביו הקדוש זצלה"ה על הפסוק ואביו שמר את הרב.

מכתב מהרה"צ צבי אלעזר בן הר"ק רבי אברהם מרדכי מקאמרנא ז"ע
בשנת תר"ו. בראש השנה ביום א'. עשיתי כמה פעולות בשביל כללות ישראל שבמדינת רוסיא, והכנעתי את השר שלהם, ומגדול הקטרוג היה לי מה שהיה. ביום שני ואני עשיתי את שלי, ובלילה ראיתי את השר הנ"ל בחרב שלופה, ורצה להרוג אותי, שאם לא אגיחונו וכו' והבטחתי שאניח אותו. ואחר כך ראיתי שרו של אדום, והבטיח לי שלא יעשה שום דבר רע משום גזירה, וברכתי עליו ברכה שמברכין על המלך, והקצותיו. וכן היה, שנתבטלו כל הגזירות שעל היהודים שבארזים.

'מגילת סתרים' מהר"א מקאמרנא ז"ע
בשנת תר"ו. בראש השנה, ליל א'. חלמתי חלום ארך, וראיתי שיש עלי דנים ואחר כך ראיתי, שאני הולך בשערות על ראשי. ואמרת לבני, שבדודאי אלו השערות מורין על דנים קשים רחמנא ליצלן, וביום מסרתי את נפשי, והתפללתי בשמחה רבה. וכשהגביהו את ספר התורה, נראה לי הפסוק 'וראית אותה ונאספת אל עמך' (במדרש יו"ט), ולא השגחתי כלל על זה, והתפללתי תפילת מוסף באור צה. ובליל שני חלמתי, שנתגלה הכתר עליון ברחמי, ונתתקי הדנים. והרב בית יוסף היה מליץ טוב בעירי, ונשאר רק גניבה, וגם זה נתתקי, ונגנב רק סכין וכף כסף.
'מגילת סתרים' מהר"א מקאמרנא ז"ע

א. רבותינו נהגו לעשות 'התרת נדרים' בער"ה כשהוא עמוק במלית ועמור בתפילין, לפני יותר מעשרה איש.

בס' ארחות חיים סי' תרי"ט ס"א בהגהות הגאון מנכעזאן הביא מס' יהושע טעם לעשות התרת נדרים בעשרה, וכ"כ במטה אפרים סי' תקפ"א סעיף מ"ט, כיון שאומנים בין בהקיד בין בחלוט, ובחלוט לנדק עשרה כמ"כ ביו"ד סי' ר"י ס"ב.

ב. אחרי התפלה יצאו להשתטח על קברי אבותיו הקדושים. והיה מתענה עד אחרי חזרו מבית החיים, [בערך בשעה אחת אחר הצות היום].

כתב הרמ"א ס"ס תקפ"א בשם המהר"ל ליש מקומות נוהגים לילך על הקצות ולהרצות שם בתחינות. ובמג"א שם ס"ק ט"ז – ולהשתטח על קברי הגדולים.

ג. בר"ה וביו"ט לפני התפלה אמרו את התפלה 'פתח אליהו' מתקוניו וזהר ואת יהי"ד רצון' מהרה"ק הרבי ר' אלימלך ז"ע.

ד. בר"ה ויו"ט אמרו 'העקידה ורשב"ע שלאחריה.
עיין בשלחן הטור סי' א' סעיף ז' ובזו"ה סק"ג.

ה. בר"ה ויו"ט אמרו 'אור חדש', ואמרו 'אהבה רבה'.
עיין בשלחן הטור סי' ס"ג.

ו. אמרו וזכרנו לחיים הל' בפתח.
עיין במג"א סי' תקפ"ב סק"ד לאף שעפ"י קדוק לנדק לומר בפתח אבל כדי שלא יסתמע לא חיים לנדק לומר בימים אלו כש"ה, וע"ע בט"ז שם סק"ב מש"כ בזה.

ז. שברים תרועה תקעו בב' נשימות.
דעת הר"ן גילת הר"ש והרמב"ם מובא בטור וכו' סי' תק"ז לנדק לעשותו בנשימה אחת, ודעת ר"ת לעשותו בשתי נשימות. כש"ע סי' תק"ז ס"ד הכריע לירא שמים ולא ירי כולם, ובתקיעות למוטב יעשה בנשימה אחת ובתקיעות למעמד יעשה בנשימות. וכתב הרמ"א שם וז"ל: והמנהג הפשוט לעשות הכל בב' נשימות ואין לשנות עכ"ל.

ח. גם המקראי הקריא שברים תרועה בהפסק.
עי' בט"ז שם סק"ו לאחר שבכר הטיעות וכהכרעת הרמ"א לעשות בב' נשימות, כתב וז"ל: ומ"מ נ"ל ליש ללמד להתקוע שלא יעשה שום שיהיה בין השברים לתרועה ויעשה תופים כל דאפשר תשפ"י שיש בהם נשימה אחת, ורואי שלא יקרא המקרא להתקוע בסדר תשפ"ה אלא ילבל קריאה זו ויעשה כן התקוע מנעמו, ובמקום שלא יראה לשנות דלגל המקרא קריאה התרועה בסדר תשפ"ה מ"מ התקוע לא ימתין על הקריאה וימחר עלמו בתכיפה כל מה דאפשר כנלע"ד עכ"ל. ובזכרונות כתבו דע"פ יאמר המקרא שברים תרועה בפעם אחת לאס ימתין התקוע עד שיקרא הקורא חובת תרועה עלול שיהיה ע"ז הפסק יותר מכדי נשימה.

ט. גם בתפלת לחש"ה היו מקרינ' לפני התקוע ותוקעין תשר"ת תש"ת תר"ת למלכות וכן לזכרונות ולשפורות."

א. כן איתא בפס"ה (שער כ"ו פ"ג) ובשער הכוונות (דף כ"ט) ובמשנת חסידים ובשל"ה מסכת ר"ה תורה אור ובסדור הרב בעל התניא שתוקעין גם בלחש תשר"ת תש"ת תר"ת. בהגהות מהרש"ם מנכעזאן שעל הס' ארחות חיים סי' תקל"ב ס"א, הביא דברי הגו"א (רי"ט סי' תקל"ב) בשם הכ"ה ליש מקומות שנוהגים לתקוע כשמתפללין בלחש ואין לנהוג כן לכתחילה ע"ש וכתב עליו וז"ל: ובאמת שבתוס' ר"ה (לג) הביאו כן בשם ערוך והוא גם בטור לתקוע גם בלחש, וכבר העיר ביאנות יעקב מדברי התוספות ולא הזכיר מדברי הטור. ובמטה אפרים סי' תקל"א סי"ג כתב וז"ל: בכל מדינות אלו נהגו שלא לתקוע בתפלת הלחש כלל רק מתפללין על הסדר בלי הפסק רק מקאת יחידי סגולה הביאים בסוד ה' נוהגים להש"ץ כשנגיע לסיום ברכת מלכות תוקע תשר"ת תש"ת תר"ת וכן בסיום ברכת זכרונות וכן בסיום ברכת שופרות וכו' עכ"ל. וע"ע בשדי חמד חלק י"ב מערכת ד"ה סי' ב' אות ט"ז ואות מ"ג, ועי' מש"כ בזה בשו"ת אבני נזר אור"ח סי' תמ"ו, בשו"ת מנחת אלעזר ח"ד סי' ל"ז ובס' קתנה המטה על ס' מטה אפרים הג"ל.

ב. בס' ארחות חיים סי' תקפ"ה סי' ק"א כתב בשם שו"ת מור והאלות (באר"ה) ברכות והולאות סי' נ"ב (צ"ע) ששאל על מהי רצון שמקנין סדר תעניות גם בתפלת לחש במקומות שתוקעין אס אינו כמפסיק ואס הוא מנהג ותיקין וכתב: הגה קבלה בידיו מקדושי עליון וגאוני ארץ שנהגו כן וכן שמע מפי קדוש מפורסם והעלה דמותו להקרות וכס"כ ללא הוי הפסק וכמו ללא הוי הפסק מה שאומנים היום הרת עולם גם בלחש אס תוקעין, עי' ד"מ, ומ"ש בלבוש שלא לומר בלחש זהו לשיטתו ובמקום שאין תוקעין ע"ש. וכן נהגו להקריא בטענות קלון וגו'.

ג. כן הוא עפ"י השל"ה כמובא בנאה"ט סי' תקל"ב סק"ג וכן הוא בסדוקי האר"י ז"ל.

י. בין המינים שהגישו לשלחן בליל א' בר"ה לאמירת 'יהי רצון' משום סימנא מילתא היה גם לחם לרמוז שתבוא שנת שובע.

יא. הרבי מובל הפרוסה שבצע במלא וברבש, אח"כ ברח בודא פרי העין מעם מהתפוח ואח"כ מבל אותה ברבש. ואמר יהי רצון שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה בלי הזכרת השם.